18/12/2020

Μητρ. Γαλλίας: Ο διάλογος χτίζει γέφυρες

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Μητροπόλεις Οικουμενικού Θρόνου

Στο διήμερο Συνέδριο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Εκκλησιών "Ελπίδα για Κοινωνία: 1920-2020" συμμετείχε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Εμμανουήλ το οποίο έλαβε χώρα διαδικτυακά.

Ο Μητροπολίτης Γαλλίας έχει διατελέσει Αντιπρόεδρος και Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Εκκλησιών κατά το παρελθόν.

Μεταξύ άλλων ο Σεβασμιώτατος στην ομιλία του στην αγγλική γλώσσα τόνισε:

Πιστεύω ότι οι συνομιλίες τις τελευταίες δύο ημέρες έχουν δείξει όχι μόνο την ποιότητα μιας εξαιρετικής θεολογικής και ιστορικής αναδρομής, αλλά και τη σημασία του οικουμενικού διαλόγου σήμερα[...].

Μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, ο τρόμος των σφαγών είχε αφήσει βαθιές

πληγές σε μια Ευρώπη, η οποία, στα τέλη του αιώνα, έγινε άμαχη. Οι νικητές και οι ηττημένοι ήταν εξίσου θύματα μιας πολεμικής δύναμης της οποίας την κλίμακα δεν μπορούμε πλέον να κατανοήσουμε, έναν παγκόσμιο και οικουμενικό πόλεμο.

Ο Χριστιανισμός επλήχθη από τη βαρβαρότητα αυτής της εποχής. Ο ορθόδοξος κόσμος είχε εκτεθεί ιδιαίτερα σε αυτήν την έκρηξη μίσους, ενώ η Νοτιοανατολική Ευρώπη δεν είχε ακόμη ολοκληρώσει τη μετατροπή της σε έθνη-κράτη. Η Κομμουνιστική Επανάσταση του 1917 ανακοίνωσε μια περίοδο δίωξης κατά του Χριστιανισμού που δεν είχε ξαναδεί η νεότερη ανθρώπινη ιστορία. Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος (1919-1922) προετοίμασε το έδαφος για τη «μεγάλη καταστροφή» της ανταλλαγής πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Ωστόσο, εν μέσω αυτών των ταραχών και της απίστευτης βίας, η έκδοση της Πατριαρχικής και Συνοδικής Εγκυκλίου του 1920 εμφανίστηκε ως ένδειξη ελπίδας, ανθεκτικότητας και απάντησης στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες μιας διαφορετικής εποχής, ενός αιώνα, τόσο κοντά μας και ταυτόχρονα μακριά από εμάς. Στο περιεχόμενο και το ύφος, αυτό το κείμενο διαφέρει σε μεγάλο βαθμό από την Εγκύκλιο των Πατριαρχών της Ανατολής το 1848. Δεν ήταν πλέον ζήτημα, όπως τον 19ο αιώνα, να τοποθετηθούμε στους ισχυρισμούς περί παπισμού, αλλά μάλλον να προτείνουμε κάτι βιώσιμο, σύμφωνα με το Ευαγγέλιο, στην τραγωδία της διαίρεσης των Χριστιανών. Ξεκίνησε λοιπόν η οικουμενική κίνηση. Το μήνυμα που κρύβεται κάτω από την εγκύκλιο μπορεί να μας φαίνεται προφανές σήμερα, αλλά εκείνη την εποχή η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των χριστιανικών εκκλησιών τροφοδότησε πολλούς πειρασμούς […].

Σήμερα, έναν αιώνα αργότερα, καλούμαστε να συνεχίσουμε να σκεφτόμαστε τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που πρέπει να αντιμετωπίσει ο Χριστιανισμός προκειμένου να διατηρήσει την φωνή του σε έναν κόσμο που επηρεάζεται από τον μεταμοντερνισμό, την εκκοσμίκευση και τον μετασχηματισμό της ίδιας της έννοιας της σχέσης ως πραγματικότητα της κοινωνίας […].

Ο διάλογος είναι μια ιερή αποστολή από την οποία δεν μπορεί να διαχωριστεί η ανθρωπότητα, γιατί ο διάλογος δεν διαχωρίζει αλλά ενώνει. Πρέπει λοιπόν να γίνει αντιληπτό ως κάτι διαφορετικό από τη διαπραγμάτευση, τη συζήτηση, την αντιπαράθεση, την εφαρμογή, τη διδασκαλία κ.λπ. Για να παραφράσω ένα διάσημο απόσπασμα από τον Claude Lévi Strauss όταν μιλά για τον διάλογο στον πολιτισμένο κόσμο «υπονοεί τη συνύπαρξη πολιτισμών που προσφέρουν τη μέγιστη ποικιλομορφία μεταξύ τους, και θα λέγαμε ότι αυτοπροσδιορίζονται μέσα από αυτή τη συνύπαρξη […].

Ο διάλογος βοηθάει στην καταπολέμηση των προκαταλήψεων. Ακόμα και ο Πλάτων έγραψε τα κείμενά του σε μορφές διαλόγου, επειδή η μετάδοση της

σοφίας χρειάζεται διαφορετικότητα. Ο διάλογος χτίζει γέφυρες μεταξύ Εκκλησιών και ενισχύει την επιθυμία και την αναζήτηση της ενότητας και της κοινωνίας. Ο διάλογος γίνεται μια περιεκτική αρχή στην οποία οι εκκλησίες μας καλούνται να συνεισφέρουν στην παγκόσμια σκηνή.

Το πρόσφατο έγγραφο που ευλογεί το Οικουμενικό Πατριαρχείο με τίτλο «Ὑπέρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς: Τὸ κοινωνικό ἦθος τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας» (2020) αναφέρει: «Ἂν καί ἡ ὁρατή μυστηριακή ἑνότητα τῶν χριστιανῶν ἀποτελεῖ πρός τό παρόν μονάχα μία ἀμυδρή ἐλπίδα, ὡστόσο τίποτε δέν εἶναι ἀδύνατο γιά τό Πνεῦμα τό Ἅγιον. Γιά τόν λόγο αὐτό ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νά μήν ἐγκαταλείπει τίς προσπάθειές της γιά τήν ἐπανένωση ὅλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι συνάζονται στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Μέχρι τήν ἡμέρα ἐκείνη, στόν βαθμό κατά τόν ὁποίο ἡ καρδιά καί ὁ νοῦς παραμένουν ἀνοικτά στίς προτροπές τοῦ Λόγου καί τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, οἱ χριστιανοί ὅλων τῶν ὁμολογιῶν ὀφείλουν νά συναντῶνται ἐν ἀγάπῃ καί νά συνεργάζονται γιά τή μεταμόρφωση τοῦ κόσμου. Εἰδικότερα, μποροῦν νά συνεργάζονται σέ ἔργα φιλανθρωπίας, ἀποκαλύπτοντας καί δηλώνοντας τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρός τόν κόσμο, καθώς ἐπίσης καί νά ἀναλαμβάνουν ἀπό κοινοῦ τήν προώθηση τῆς κοινωνικῆς καί πολιτικῆς δικαιοσύνης, διακηρύσσοντας ἔτσι πρός ὅλους τούς λαούς τή δικαιοσύνη καί τήν εἰρήνη τοῦ Θεοῦ. Ἐπιπλέον, ἀκόμη κι ἄν δέν μποροῦν νά ἀπολαύσουν τήν τέλεια κοινωνία στήν πληρότητα τῆς μυστηριακῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, ὅλοι οἱ χριστιανοί ἔχουν προσκληθεῖ μέ τό βάπτισμά τους στό ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδας, νά συμπροσεύχονται, νά μετανοοῦν γιά τίς παρανοήσεις τοῦ παρελθόντος καί γιά τίς ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν τους προσβολές, καί νά ἀγαποῦν ὁ ἕνας τόν ἄλλον, ὡς συνυπηρέτες καί συγκληρονόμους τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ: «ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοί μαθηταί ἐστε, ἐάν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις» (Ἰωάν. 13:35)[…].

Προς το τέλος της ομιλίας του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Εμμανουήλ ανέφερε επίσης:

«Ο διάλογος αποφέρει καρπούς στην ειρηνική συνύπαρξη μεταξύ ανθρώπων με διαφορετική κουλτούρα και παραδόσεις. Αυτό μπορεί να μην γίνεται αντιληπτό σε χώρες της Ευρώπης με ομοιομορφία στο θρήσκευμα, αλλά σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης, που συνυπάρχουμε άνθρωποι από όλα τα μέρη του κόσμου, είναι εμφανής η ανάγκη αλληλοσεβασμού, πνεύματος αλληλεγγύης και αγάπης. Το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών έχει συμβάλει σε μεγάλο βαθμό προς αυτή την κατεύθυνση. Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών επίσης, συνέβαλε στην ανάπτυξη προόδου και στη δημιουργία γεφυρών μεταξύ των δύο πλευρών της Ευρώπης. Δεν ξεχνούμε την δέσμευση του μακαριστού Πάπα Ιωάννη Παύλου Β΄ για ειρήνη, ειδικά κατά την πρώτη συνάντηση στην Ασίζη το 1986. Ήταν η πρώτη διαθρησκευτική

συνάντηση αυτής της κλίμακας. Την ίδια χρονιά, τα Ηνωμένα Έθνη είχαν διακηρύξει το 1986 ως «Διεθνές Έτος Ειρήνης» σε μια εποχή που η αντιπολίτευση Ανατολής-Δύσης εξακολουθούσε να πολώνει τον πλανήτη και ο πόλεμος στον Λίβανο να συνεχίζεται [...].

Εκατό χρόνια αργότερα, καθώς συνεχίζουμε αυτή την οικουμενική συνάντηση, ας αφήσουμε την τελευταία λέξη στην προσευχή, αυτή την απόλυτη μορφή διαλόγου, ας αφήσουμε τους εαυτούς μας στην χάρη του στοργικού Θεού και ας θέσουμε το μυστήριο της κοινωνίας ως στόχο».